

Podnet
Súdnej rady Slovenskej republiky na novelizáciu ustanovení § 27b
v odsekoch 1 až 3 a § 119 v odseku 2 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch
a príseďiacich až v znení neskorších predpisov v skrátrenom legislatívnom
konania

I.Ustanovenie § 27b v odsekoch 1 až 3 zákona o sudcoch a príseďiacich až v znení neskorších predpisov sa mení a dopĺňa takto:

(1) Hodnotenie sudcov v obvode krajského súdu vykonáva trojčlenná hodnotiacia komisia zložená zo sudcov **alebo bývalých sudcov, za predpokladu, že od skončenia výkonu ich funkcie neuplynulo viac ako päť rokov a bývalý sudca vykonával funkciu sudcu viac ako 20 rokov.** Za člena hodnotiacej komisie podľa prvej vety môže byť zvolený aj sudca, ktorý má prerušený výkon funkcie podľa **§ 24 ods. 4.**

(2) Členov hodnotiacej komisie volí a odvoláva súdna rada. Pre obvod krajského súdu zvolí troch členov zo sudcov **alebo bývalých sudcov** iného obvodu krajského súdu. Funkčné obdobie členov hodnotiacej komisie je päť rokov. Návrh na voľbu člena hodnotiacej komisie môže súdnej rade podať člen súdnej rady, minister, stavovská organizácia sudcov, kolégia predsedov sudcovských rád a sudcovské rady.

(3) Sudca zvolený za člena hodnotiacej komisie nevykonáva funkciu sudcu. Členstvo v hodnotiacej komisii sa **u sudcov** považuje za výkon funkcie sudcu. Ustanovenia tohto zákona o dočasnom pridelení sudcu sa použijú primerane aj na člena hodnotiacej komisie, **ktorý vykonáva funkciu sudcu.**

Dôvodová správa

Hodnotiace komisie sú nezastupiteľným činiteľom pri správe, organizácii a zabezpečovaní úloh všeobecného súdnictva. Osobitne významná je ich úloha pri hodnotení sudcov.

Hodnotenie sudcu sa uskutočňuje po piatich rokoch výkonu funkcie sudcu; hodnoteným obdobím je v tomto prípade obdobie piatich rokov, ktoré predchádza hodnoteniu; v súvislosti s výberovým konaním; to neplatí, ak ide o postup na súd vyššieho stupňa, keď postačuje predložiť výberovej komisii hodnotenie nie staršie ako jeden rok; na návrh osoby, ktorá je oprávnená podať návrh na začatie disciplinárneho konania (§ 120 ods. 2); ak sudca požiada o hodnotenie, po jednom roku, ak bolo bezprostredne predchádzajúce hodnotenie sudcu so záverom „nevyhovujúci“.

Z citovaného ustanovenia zákona o sudcoch (§ 27a) vyplýva, že výberové konania sa nemôžu skončiť bez hodnotenia. Súdna rada Slovenskej republiky nemôže zabezpečiť fungovanie hodnotiacich komisií. Dôvodom je to, že zákon o sudcoch obmedzuje okruh možných členov takým spôsobom, ktorý spôsobuje permanentný nedostatok kandidátov.

Riešením tejto situácie je možnosť zvolenia za členov hodnotiacich komisií aj bývalých sudcov, pri ktorých by sa vyžadovalo splnenie dvoch kritérií. Od skončenia výkonu ich funkcie neuplynulo viac ako päť rokov a bývalý sudca vykonával funkciu sudcu viac ako 20 rokov.

Navrhované riešenie je naliehavým legislatívnym opatrením a preto predkladatelia navrhujú skrátené legislatívne konanie.

Odôvodnenie skráteného legislatívneho konania

Podľa § 89 ods. 1 zákona č. 350/1996 Z.z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov: Za mimoriadnych okolností, keď môže dôjsť k ohrozeniu základných ľudských práv a slobôd alebo bezpečnosti alebo ak hrozia štátu značné hospodárske škody, národná rada sa môže na návrh vlády uznieť na skrátenom legislatívnom konaní o návrhu zákona.

Podľa názoru podnecovateľov situácia, v ktorej sa nachádzajú hodnotiace komisie a disciplinárne senáty je tak alarmujúca, že je možno považovať za situáciu, ktorú sprevádzajú mimoriadne okolnosti, vyúsťujúce do ohrozenia základných ľudských práv a slobôd.

Nefunkčnosť hodnotiacich komisií bráni výberovým konaniam, ktoré sú základom na vytváranie personálneho obsadenia všetkých okresných a krajských súdov vo všeobecnej justícii. Nedostatky v obmene sudcov a v ich prekladaní na sudy vyššieho súdu hrozia porušením základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Hrozí značné obmedzenie prístupu k súdnej a inej právnej ochrane a v nadväznosti na to aj nárast zbytočných prietahov, ktoré zakazuje čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. V dôsledku zbytočných prietahov vzniká štátu povinnosť, na základe nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky, platiť primerané finančné zadost'učinenie v sumách, ktoré by sa dali využiť vhodnejšie na zabezpečenie riadneho fungovania všeobecného súdnictva.

II. Ustanovenie 119 sa v odseku 2 zákona o sudcoch a prísediach v znení neskorších predpisov sa mení a dopĺňa takto:

(2) Disciplinárny senát prvého stupňa je trojčlenný a jeho predseda a jeden člen musia byť sudcovia **alebo bývalí sudcovia, za predpokladu, že od skončenia výkonu ich funkcie neuplynulo viac ako päť rokov a bývalý sudca vykonával funkciu sudcu viac ako 20 rokov** a jeden člen iná osoba ako sudca. Odvolací disciplinárny senát je päťčlenný a jeho predseda a dvaja členovia musia byť sudcovia **alebo bývalí sudcovia, za predpokladu, že od skončenia výkonu ich funkcie neuplynulo viac ako päť rokov a bývalý sudca vykonával funkciu sudcu viac ako 20 rokov** a dvaja členovia iné osoby ako sudcovia.

Dôvodová správa

Plynulé prejednanie a rozhodovanie disciplinárnych senátov vo veciach, ktoré patria do ich kompetencie je aktuálne a dlhodobo narušené nedostatkom členov týchto senátov. Nedostatky v plnom obsadení disciplinárnych senátov sú v úzkej spojitosti s obmedzením okruhu osôb, ktoré sa môžu stať členmi týchto senátov z radov sudcov. Jediným riešením je rozšírenie tohto okruhu o bývalých sudcov, za predpokladu, že od skončenia výkonu ich funkcie neuplynulo viac ako päť rokov a bývalý sudca vykonával funkciu sudcu viac ako 20 rokov.

Nefunkčnosť a narušenie plynulosti disciplinárneho konania spôsobuje to, že disciplinárne stíhaní sudcovia sú bezdôvodne dlhodobo mimo výkonu funkcie sudcu. Oslabuje sa tým celkový výkon všeobecnosti súdnictva z dôvodov, ktoré nie sú ničím ospravedlniteľné.

Situácia sa v týchto aktuálnych ako aj budúcich konaniach je časovo tak vyhrotená, že predkladatelia navrhujú skrátené legislatívne konanie.

Odôvodnenie skráteného legislatívneho konania

Podľa § 89 ods. 1 zákona č. 350/1996 Z.z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov: Za mimoriadnych okolností, keď môže dôjsť k ohrozeniu základných ľudských práv a slobôd alebo bezpečnosti alebo ak hrozia štátu značné hospodárske škody, národná rada sa môže na návrh vlády uzniest' na skrátenom legislatívnom konaní o návrhu zákona.

Podľa názoru podnecovateľov situácia, v ktorej sa nachádzajú hodnotiace komisie a disciplinárne senáty je tak alarmujúca, že je možno považovať za situáciu, ktorú sprevádzajú mimoriadne okolnosti, vyúsťujúce do ohrozenia základných ľudských práv a slobôd.

Nedostatočné obsadenie disciplinárnych senátov významným spôsobom bráni tomu, aby sa na základe konečných (právoplatných) výsledkov disciplinárnych konaní vrátili sudcovia do výkone funkcie, prípadne boli nahradení inými sudcami, ak je výsledkom zánik funkcie sudcu. Takýto stav nepriaznivo ovplyvňuje celkový výkon všeobecného súdnictva. Preto rovnako ako aj v prípade hodnotiacich komisií hrozí porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Hrozí značné obmedzenie prístupu k súdnej a inej právnej ochrane a v nadväznosti na to aj nárast zbytočných priet'ahov, ktoré zakazuje čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

V dôsledku zbytočných priet'ahov vzniká štátu povinnosť, na základe nálezov Ústavného súdu Slovenskej republiky, platiť primerané finančné zadosťučinenie v sumách, ktoré by sa dali využiť vhodnejšie na zabezpečenie riadneho fungovania všeobecného súdnictva.

Zaslané

Predseda Národnej rady Slovenskej republiky

Predseda vlády Slovenskej republiky

Ministerstvo spravodlivosti